

Asia: HE 10/2026 vp

Lausuntopyyntö hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisaluelain muuttamisesta

Kuivaniemen osakaskunta kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä HE 10/2026 vp ja puoltaa lain hyväksymistä esitetyssä muodossa, muutamilla tarkennuksilla. Lakiesityksen tavoitteet etäosallistumisen mahdollistaminen, kokouskäytäntöjen nykyaikaistaminen ja osakkaiden yhdenvertaisuuden parantaminen ovat kannatettavia. Osakaskuntamme toiminta ja nykyiset viestintäkäytännöt tukevat muutosta.

1. Etäosallistuminen ja osakkaiden yhdenvertaisuus

Osakaskunta pitää etäosallistumisoikeutta hyvänä mahdollisuutena, koska monet osakkaat asuvat kokouspaikkakunnan ulkopuolella. Lakiesitys turvaa perustellusti etäosallistujille samat oikeudet kuin läsnäolijoille (puhe-, läsnäolo- ja äänioikeus).

Käytännön täsmennys 7§: Vaatimus etäyhteydestä, ilmoittautuminen ja valtakirjat

Yhteisaluelakiin tulisi kirjata täsmällisesti, koska kirjallinen vaatimus etäyhteyden käyttämisestä tulee jättää. Lainsäädännössä tulkinnanvarainen ”hyvissä ajoin” -terminologia aiheuttaa epäselvyyttä osakaskunnissa ja voi kuormittaa myös valituksien kautta oikeuslaitosta. Etäyhteyshmahdollisuus tulisi olla tiedossa jo kokouskutsuilmoituksessa, jotta kaikki halukkaat osakkaat voisivat ilmoittautua etäyhteydellä kokoukseen.

Etäosallistujan ennakkoilmoittautuminen, mahdollisten valtakirjojen käyttäminen ja ennakkoitoimittaminen tulisi määritellä myös yhteisaluelaissa, jotta valtakirjat voidaan todentaa ennen kokousta. Näin varmistettaisiin kokousten sujuvuus ja oikeusturva.

2. Kokouskutsut ja tiedottaminen

Kannatamme kokouskutsujen sähköistämistä ja monikanavaista tiedottamista. Kuivaniemen osakaskunta julkaisee jo nyt kaikki keskeiset asiakirjat ja päätökset, kuten pöytäkirjat, toimintasuunnitelmat ja raportit verkkosivuillaan, mikä lisää läpinäkyvyyttä ja toiminnan avoimuutta. Näin ei toimi monikaan osakaskunta.

Ehdotamme, että laissa tai sen perusteluissa todetaan nimenomaisesti: osakaskunnan verkkosivuja voidaan käyttää kokouskutsun ja päätösten virallisena tiedotuskanavana, jos tämä on kirjattu sääntöihin.

Täsmennys 11§: Kokouskutsuajan pidentämisestä

Emme kannata määräajan pidentämistä 14 päivästä 21 päivään:

- ellei sähköiset viestintätavat, verkkosivut yms riitä kokouskutsuksi. Lehti-ilmoitukset venyttävät kokouskutsuajan vielä pidemmäksi, koska paikallislehtien ilmestymisrytmi on harventunut
- nykyinen määräaika on toimiva ja osakaskunnan viestintä tavoittaa osakkaat tehokkaasti.

3. “Osakas”-käsitteen täsmentäminen

Lakiesityksessä jää edelleen epäselväksi, viitataanko “osakkaalla” henkilöön vai osakaskiinteistöön.

Täsmennys 15§: Osakkaan ja edustamiensa osakkaiden määrä

Tämä tulisi täsmentää selkeästi, jotta vältetään tulkintaerimielisyydet ja varmistetaan päätösten lainmukaisuus. Tyypillisesti isommissa osakaskunnissa edustetaan valtakirjalla toisia osakkaita. Erityisesti isoissa määräenemmistöä vaativissa päätöksissä ”yksi kolmannes äänestäneistä osakkaista” ei ole käytännössä täysin yksiselitteinen. Mielestämme kaksi kolmasosaa yhteisestä äänimäärästä olisi riittävä osoitus enemmistön tahtotilasta.

4. Hallinnon ja käytännön toiminnan näkökulma

Kuivaniemen osakaskunnalla on toimiva hoitokunta ja vakiintunut dokumentointikäytäntö, mutta monilla osakaskunnilla tällaista hallintoa ei ole. Siksi etäosallistumisen järjestämistä koskevien velvoitteiden tulee olla kohtuullisia ja sovellettavissa myös pienemmissäkin osakaskunnissa. Lakiesityksessä annettu siirtymäaika on tärkeä ja sen aikana on varmistettava valtakunnallinen ohjeistus ja sääntömallit osakaskunnille.

Kuivaniemen Osakaskunta

Olli Dahl
puheenjohtaja

Seppo Miettunen
Sihteeri